

MUSEUM

*bierarde
artikel is gehandeld
52*

«'t nieuwhuys»

HOEGAARDEN

ALPAIDIS

TIJDSCHRIFT voor HEEMKUNDE
FOLKLORE en OUDHEIDKUNDE

lpaidis

1978 aflevering 3
14^e jaargang
nummer 52

Inhoud

Geschiedenis v.d. Bierorde blz. 3
" DIE EDELE ORDE VAN DE
MOUTSTOCK "

Hoegaardse lotelingen blz. 9
Oude testamenten blz. 22

Vervolg

II. DE HOLLANDSE TIJD

=====

Nadat ons land in 1814 verenigd werd met het Koninkrijk der Nederlanden, werd de loting voor de regeling van de dienstplicht, mits enkele aanpassingen voortgezet zoals tijdens de franse periode. Het contingent werd jaarlijks door de wet bepaald. De naam "conscriptie" werd vervangen door "militie" en het zijn uit de militielijsten van de Hollandse tijd, dat we de namen kennen van de toenmalige lotelingen uit Hoegaarden, met enkele bijkomende gegevens.

Vele Hoegaardiers kunnen in deze lijst hun voorouders terugvinden en het nummer van de loting vernemen.

De desertie nam ook sterk af, omdat het oorlogsgevaar geweken was.

Hieronder volgen de lijsten van hun die de lage nummers trokken:

Militieklas 1815

Jean François Beetens °25.2.1794, knecht, lotingsnummer 22, zoon van François en Cath. Damsin.

Militieklas 1816

Guillaume Carlens ° Bost 11.9.1797, landbouwer, nummer 3, zoon van Ernest en Anne Marie Latin.
Vervroegde oproeping.

Jean Haumont

°21.10.1797 zoon van Pierre en Marie Marguerite Grisar, diende bij de Kurassiers van 1817 tot 1821.

Militieklas 1817

- Henri Van Ongelegen °27.2.1794, beestenkoopman, nr. 19
zoon van Jean en Jeanne Taelmans.
Bekwam uitstel.
- Lambert Sterckendries °Bost 16.3.1796, landbouwer, nr. 8
zoon van Jean Henri en Marie Anne
Cornelis
- Henri Cipers °13.6.1797, landbouwer, nr. 20
zoon van Mathieu en Agnes Sondervorst
- Jean Bapt. Paenhuys °5.2.1798, nr. 19. Werd definitief
vrijgesteld.
zoon van Anne Cath. Paenhuys.
- Hubert Beetens °29.8.1798, tonnenmaker, nr. 27
zoon van François en Cath. Damsin.

Militieklas 1818

- Jean Antoine Muls °23.2.1799, knecht, nr. 37
zoon van Mathieu en Anne Cath.
Vandermolen.
- Jean Philippe Stockmans °16.6.1799, nr. 38 zoon van Pierre
Henri en Anne Marie Ruttens.

Militieklas 1819

- Jean Elshaut °Bost 1.2.1800, knecht, nr. 8
zoon van Charles en Anne Marie
Capellemans.
- Pierre Dewaer ° 9.3.1800, knecht, nr. 46
zoon van Pierre en Marie Elisabeth
Vandenbempt.

Militieklas 1820

- Guillaume Dewaelheyne °Overlaar 14.7.1801, dagloner, nr. 7
zoon van Lambert en Marie Anne
Zenebergh.
- Guillaume Vandermeulen °Overlaar 11.11.1801, dagloner, nr. 15
zoon van Jean en Elisabeth Pareng.
- Henri Tiliaerts °1.12.1801, herder, nr. 33
zoon van Jean Rumolde en Marie
Therese Cassau.

Militieklas 1821

Jean Bapt. Groetaers °12.3.1802, dagloner, nr.34
zoon van Jean en Marie Elisabeth
Vandermolen.

Jean Van Osmael °24.3.1802, dagloner, nr.48
Zoon van Henri en Marie Catherine
Homblé.

Guillaume Van Ongelegen °24.9.1802, beenhouwer, zoon van
Jean en Marie Catherine Brempts.
Diende gedurende 5 jaar bij het
1 ste Regt. Kurassiers.

Jean Cappellen °22.10.1802, nr.23, verbleef te
Antwerpen.
zoon van Bernard en Marie Therese
Kempennair.
Hij werd vervangen mits betaling
door: Jean Bovier °28.7.1800
zoon van Arnould en Anne Cath.
Houbancx.
Diende bij de 1 ste Infanterie Div.
en werd in 1824 en 1825 ingelijfd
bij de Koloniale troepen. Vertrok
naar Java, waar hij vermoedelijk
stierf.

Militieklas 1822

Pierre Masset °25.4.1802, dagloner, nr.19
zoon van Martin en Anne Marie Hans
Aangekeurd voor slechte voeten.

Jacques Kenart °14.2.1803, dagloner, nr.70
zoon van Jean Jacques en Marie
Sophie Homblé.

François Gazia °24.3.1803, schoenmaker, nr.73
zoon van Jean en Anne Marie Jubin.

Pierre Van Nerum °13.4.1803, zoon van Jean Bapt.
en Caroline Bochet.
Trok er zich uit maar wierf zich in
1826 aan bij de 17de Inf. Div. te
Gent. Ging in 1828 over naar de
Koloniale troepen en werd tot Korpo-
raal bevorderd. Vertrok naar Java,
waar hij deel nam aan de oorlogs-
expedities en stierf te Salatiga in
1830 ingevolge malaria.

Barthelemy Marc °30.7.1803, dagloner, nr.71
zoon van Agnes Marc.

Guillaume (Jaen Bt) Romme °8.9.1803, bakkersjongen te
Leuven, nr. 54
zoon van Pierre en Elisabeth
Van Han.

Jean Bapt. Taverniers °24.12.1803, dagloner, nr.62
zoon van Henri en Marie Therese
Sacré

Militieklas 1823

Pierre Nitelet °19.12.1803, kasseilegger,
zoon van Jean Bapt. en Isabelle
Vanderauwera.
Diende 5 jaar bij de 15de Inf. Div.

Jacques Duward °9.4.1804, knecht, nr.44
zoon van Pierre en Elisabeth
Vandenbempt.

Henri Huts °1.7.1804, landbouwer, nr.57
zoon van Guillaume en Elisabeth
Tritsmans.

Militieklas 1824

Jacques Dotremont ° 22.6.1805, landbouwer, nr.33
zoon van Jacques Norbert en Cath.
Angeline Nijs.

Henri Cappellen °14.1.1805, knecht te Mechelen,
nr.34. Zoon van Bernard en Marie
Therese Kempenair.

Joseph Faisant °10.8.1805, knecht, nr.32
zoon van Jean Henri en Marie Therese
Gastus.

Jean Bapt. Troost °1.10.1805, kleermaker, nr.43
zoon van Jacques en Anne Homblé.

Jean François Hollogne °18.11.1805, knecht te Brussel, nr.55
zoon van Henri en Marie Anne Crabé.

François Brieven °1.12.1805, dagloner, nr.29
zoon van Henri en Marie Elisabeth
Boets.

Antoine Godefridi °Kumtich 12.12.1805, wonend te Hoe-
gaarden, nr.35.
zoon van François en Marie NOE.

Militieklas 1825

Barthelemy Verbiest	°19.1.1806, metser, nr.27. zoon van François en Anne Marie Leuts
Felix Pans	°Tienen 30.4.1806, landbouwer te Hoegaarden. Zoon van Jean en Jeanne Van Autgaerden. Heeft 5 jaar gediend bij de 1 inf. Div.
Pierre Stockmans	°25.5.1806, nr.41. Werd niet opge- roepen. Zoon van Jean en Marie Anne Vandermolen.
Pierre Dotremont	°Overlaar 29.6.1806, dagloner, nr.45 zoon van Jacques en Anne Cath. Stas- sart.
Henri Putzeys	°11.10.1806, landbouwer, nr.16 zoon van Jean Bapt. en Elisabeth Van den bempt.
Jean Bapt. Sciot	°6.11.1806, knecht te Sluizen, nr.43 zoon van Joseph en Barbe Larock (herbergiers te Houtem)
Eugene Dewaelheyns	°2.12.1806, nr.25. Zoon van Jean Henri en Anne Barbe Van Nerum. (herbergiers in 't Nieuwhuys)

Militieklas 1826

Jean Bapt. Van Diest	°23.3.1807, landbouwer, nr.25 zoon van Jean Bapt. en Elisabeth Kempenair.
----------------------	---

Militieklas 1827

Anselme Hendrickx	°Rommersom 9.8.1808. Zoon van Pierre en Anne Marie Demortier. Diende bij het 14de Reserve Regt. en later ingelijfd bij het 1° Regt. Jagers te Paard.
Lambert Goffin	Diende bij het 14 de Res. Regt.
Lambert Laurent	°12.06.1808, dagloner, nr. 28 zoon van Gerard en Marie Barbe Jacobs.
Mathieu Sondervorst	°29.11.1808, verbleef te Tienen, nr.15 zoon van Pierre en Ide Legrand. Vrijgesteld omdat hij te klein was. (1,55 meter)

Guillaume Gasia	°24.12.1808, daglonern nr.22 zoon van Jean en Anne Marie Jubin.
Militieklas 1828	
Henri Taverniers	°22.11.1808, nr.11 Zoon van Jean en Anne Cath. Munster. Diende bij het 14° Res. Regt.
Pierre Sweerts	°5.2.1809, knecht te Antwerpen, nr.39 zoon van Jean en Cath. Kempeneers werd niet opgeroepen.
Jean Bapt. De Coster	°Overlaar 20.3.1809, postkoetsier te Leuven, nr.21 zoon van Jean Bapt. en Anne Elisabeth Van Dieet
Jacques Dotremont	°20.5.1809 Diende sinds aug. 1832 bij 5° Bon van het 12° Inf. Regt. en vroeg als oudste zoon van een talrijk gezin, om mits betaling te mogen vervangen worden.
François Stockmans	°19.11.1809, tonnenmaker, nr.35 z. vn Arnold en Anne Barbe Labouis
Jean Bapt. Stockmans	°21.12.1809, kolenboer, nr.28 zn. vn Henri en Barbe Vanbrusselen.
Henri Schuermans	°Bost 30.12.1809, kleermaker, nr.31 z.vn Lambert en Beatrix Van Diest
Militieklas 1829	
Jean Bapt. Mertens	°10.1.1810, knecht, nr.31 zoon van Guillaume en Gertrude Schoensetters.
Jerome Vandenbempt	°5.9.1810, nr.11 zoon van Joseph en Barbe Lintermans

III ONDER DE BELGEN

=====

Na de Belgische Onafhankelijkheid, werd de loting voortgezet. Zij die onder de wapens waren geroepen tijdens het Hollands Bewind en wiens dienstdiensttijd nog niet was verstreken, werden in de Belgische regimenten overgenomen.

De loting onderging met de tijd echter wel enkele wijzigingen, maar de hoofdprincipes bleven bewaard. Zij greep jaarlijks plaats einde januari begin februari en zij ging door op het gemeentehuis, in tegenwoordigheid van de officieel aangestelden, getuigen en rijkswachters.

De trommel waarin de nummers staken, "molen" genaamd bestond uit hout en glas waardoor men de nummers zag draaien zonder ze echter te kunnen lezen, want ze staken nog in een speciaal omhulsel. Er waren zoveel nummers als dat er ingeschreven dienstplichtigen op de militielijst stonden, terwijl elk nummer geparafeerd werd om alle vergissingen te vermijden. Ongeveer 1/4 van dit aantal moest zijn legerdienst doen, terwijl het contingent jaarlijks door de wet werd bepaald.

Zo had men bv. voor 200 dienstplichtigen:
-de nummer 1 tot 50, voorbehouden aan de vrijgestelden wegens lichamelijke of morele ongeschiktheid. Deze nummers staken niet in de molen.

-de nummers 51 tot 100 waren de "slechte nummers" t.t.z. deze die tot de dienstplicht aangeduid werden.

-de nummers 101 tot 200 waren de "goede nummers" zij die er zich uit trokken.

Van hen die naar de loting moesten, werd gezegd dat zij "het lot moesten ondergaan".

Op de dag van de loting vormde zich in elk dorp en elke stad een groep mannen en vrouwen, voorafgegaan door muzikanten met accordeons, trommels en trompetten. Al zingend en schreeuwend gingen zij van huis tot huis de mannen afhalen, die het lot moesten ondergaan en die slechts het huis verlieten, wanneer de groep aan hun deur verscheen.

De lotelingen droegen halsbanden van gekleurde papieren bloemen rond de nek en een ganse reeks linten op de borst, op hun hoed of rond hun pet. Na de loting hechtten zij hun nummer op hun hoofddekseel.

Zij die een slecht nummer trokken en hierdoor tot de militaire dienst aangewezen waren, werden letterlijk uit de lotingszaal geworpen en in de wachtende menigte geduwd. Van herberg tot herberg werden zij meegesleurd in de drank terwijl de uitgelaten groep allerlei liederen zong, die nog slechts gekend zijn van de ouderen die de loting meemaakten

Wie een goed nummer trok ging acht dagen op zwier, de anderen slechts 2 à 3 dagen.

Er waren veel herbergen in het dorp, daarom dronken zij in elke instelling slechts een paar "kleine" bieren aan 5 centiemen stuk, een "dubbele" aan 10 centiemen, of een druppel aan dezelfde prijs.

Wanneer zij voorbij het lokaal van de loting kwamen (tot 1832 in 't Nieuwhuys en dan in het huidige gemeentehuis) manifesteerde de menigte en riep "weg met de bloed-taks, geen plaatsvervangers meer, iedereen gelijk voor de wet". Deze manifestaties gaven later aanleiding tot de persoonlijke dienstplicht.

De lotingen werden gevolgd door echte zuippartijen die soms omsloegen in twisten en vechtpartijen. De mensen grendelden hun deuren, om alle moeilijkheden te vermijden. 's Avonds vond men jongelingen langs grachten en straten, die er hun leed uitschreeuwden of hun roes uitsliepen. De vader die ingelicht werd waar zich zijn zoon bevond, sleepte hem naar huis.

Vreugde heerste in de gezinnen waar een zoon een goed nummer had getrokken, maar bij de anderen was de stemming bedrukt, want rond 1840 duurde de dienstplicht nog 8 jaar om rond 1870 op 4 à 7 jaar te komen naar gelang het wapen. De dienstdtijd betekende een groot tijd- en geldverlies voor de ouders. Zij konden zich wel tegen de betaling van hoge sommen, door een vrijwilliger laten vervangen, doch zulks was alleen mogelijk bij bemiddelde families.

Wanneer geen plaatsvervangers gevonden werden, kon men zich tot een werver richten, die tegen een bijkomende vergoeding vrijwilligers zocht. Wanneer de vrijwilliger ondertussen stierf of deserteerde, moest deze die zich had laten vervangen, een andere plaatsvervanger zoeken of zelf de resterende dienstprestatie vervullen.

Vanaf 1883 was het de Minister van Oorlog die zich met de aanduiding van de vrijwilligers belastte, tegen een premie die de 1800 fr. niet mocht overschrijden, maar deze som stond toen zowat gelijk aan minstens 100.000 fr. nu. Maar deze hoge premies vielen niet in het bereik van iedereen. De dienstdtijd duurde toen nog 28 maanden tot 4 jaar volgens het wapen.

De minder bemiddelden konden bij de geboorte van een zoon echter wel een verzekering afsluiten, die hun toeliet om op het ogenblik van de loterij, de nodige fondsen te vinden om een plaatsvervanger te betalen. Rond 1900 werd de dienstdtijd op 24 maanden gebracht.

Bij wetsbesluit van 14 december 1909 werd de loting afgeschaft en vervangen door een verplichte militaire dienstplicht van een zoon per gezin, terwijl de plaatsvervanging ook verboden werd. Vanaf 1913 werd de algemene dienstplicht voor iedereen ingesteld. Op dat ogenblik duurde de militieterm nog 15 maanden in de infanterie, artillerie der forten en de genie, 24 maanden in de ruitery en de artillerie te paard en slechts 12 maanden voor de administratieve bataljons.

Enkele bekende liederen uit de lotingstijd waren:

"En ge moet daarom niet grijzen
omdat uw lief moet binnen gaan
draag het U niet aan (bis)
twee jaar is gauw gedaan".

"Als ik zal zijn in liberteit
zoek ik naar een frisse meid
die mij zal beminnen met hart en zinnen".

"Veel liever, veel liever
twee jaar soldaat te zijn
dan te leven met de teven in de huwelijken staat."

"Och God, schoon lief
ik moet U gaan verlaten
wat droevig lot, ik moet bij de soldaten
Adieu, vergeet mij niet (bis)

"Ik meende gaan te trouwen
en ik viel er onder door
't is het ergste voor haar (3X)

"De troep is goed (bis)
hij kan niet beter wezen (bis)
de troep is goed (bis)
hij kan niet beter zijn (bis)

"Terwijl die arme schachten aan 't patatten jassen zijn
dan drinken wij een glazeke en roepen alle gelijk
Vivat de liberteit, sm..... ge zijt ons kwijt".

"Hij is er in
hij heeft geloten
hij is er in
hij moet piot gaan spelen.

UIT DE LOTINGSREGISTERS

=====

Hieronder publiceren wij enkele losse aantekeningen geput uit de oude lotingsregisters van Hoegaarden en waarin vele mensen hun voorouders kunnen terug vinden.

Op 28 sept. 1830 had Henri Sterkendries uit Hoegaarden te Tienen gestreden voor de Belgische Onafhankelijkheid. Zijn naam werd opgegeven om bijgezet te worden op het Monument van de Martelarenplaats te Brussel.

Pierre Joseph Gerendaël, die als plaatsvervanger van Isidore Maison opgeroepen werd en tot de lichting 1831 behoorde, deserteerde uit zijn eenheid. Tot dezelfde klas behoorde ook Joseph Waegeneers, geboren 20 sept. 1812, knecht, zoon van Barbe Waegeneers. Hij had het slechte nummer 13 getrokken.

In 1832 bestond de Militieraad van Hoegaarden, die de jaarlijkse loting moest regelen, uit volgende personen: Burgemeester Jean Bapt. Dumont, oud-meier Jean Bapt. Van Autgaerden, Pierre Lowet, Jean Bapt. Fourie, Jean François Vandermolen, Jean Bapt. Nijs en de herbergier Clement Carcan uit Overlaar. Zij kenden aan de weduwe van Servais Christens, wiens echtgenoot te Boutersem door de Hollanders was gedood, moeder van zes kinderen, een hulppensioen toe.

Datzelfde jaar werden van alle diensten bij Burgerwacht en Militie vrijgesteld:

- de zonen die als steun stonden van een weduwe of onbemiddelde ouders.
- zij die een broeder in aktieve dienst hadden.
- die een plaatsvervanger konden betalen.

Maar ondanks deze voorschriften gebeurden er nog tal van onregelmatigheden.

Noteer dat Hoegaarden toen nog deel uitmaakte van de Burgerwacht uit Tienen. Pas in 1848 werd te Hoegaarden door Notaris Alexander Putzeys, Dr. Jean Bapt. Van Nerum, François Christiaens, Dr. Godts en David Putzeys de Burgerwacht officieel opgericht en kregen hun lokaal in 't Nieuwhuys.

In aug. 1833 bekwam Jean Desiré, soldaat bij de 2° Cie van het 3de Bon. van het 10de Inf. Regt. zes weken herstel verlof.

Dat jaar stierf in aktieve dienst, milicien Charles Van Grambesen, geboren 17.4.1810, zoon van Jean Bapt. en Marie Elisabeth Lebegge.

Joseph Lintermans geboren 24.1.1805, zoon van Henri Lintermans en Barbe Van Nerum, verzocht om vrijstelling van dienst bij de Burgerwacht, gezien hij een broeder had die in aktieve dienst was, maar hij werd gestraft omdat hij ontbrak op het appel te Tienen in maart 1833.

In 1834 vroeg het gemeentebestuur van Hoegaarden aan de Districtcommissaris van Leuven, om in het dorp tijdens de lotingstijd, alle drankverbruik in de herbergen na 22 uur te verbieden, om reden dat de mannen te veel dronken, hetgeen vechtpartijen ten gevolge had.

Louis Troost werd bij het 4de Inf. Regt. ingelijfd en moest zich te Brussel in het Provinciaal Hotel aanbieden. Hij volgde zijn detachement tot in Hal, waar hij heimelijk vervangen werd door zijn broeder Jean Bapt. Doch deze had een snede aan het rechteroog en de vervalsing kwam uit.

In 1834 werden te Hoegaarden van de Burgerwachtdienst vrijgesteld, 30 man om reden dat zij een broeder in dienst hadden en 5 wegens plaatsvervanging, en van alle militieverplichtingen; 6 die als enige zoon of als steun van de ouders stonden, 5 wegens vervanging en 10 omdat zij een broeder in dienst hadden.

Laurent Fillé geboren Bost 15.12.1815, landbouwer, zoon van Pierre en Claire Van Diest, behoorde tot de lichting 1834 en trok het nummet 34, terwijl Bernard Nijs vervangen werd door Guillaume Van Royé.

Ferdinand Dotremont geboren 18 juni 1816, zoon van Norbert en Rose Gertrude Houbar, klas 1835, trok het slechte nummer 23, maar werd vrijgesteld omdat hij een broeder had, die meer dan 5 jaar dienst deed.

Joseph Waegenaerts, lichting 1835 en dienst doende bij het 7de Inf. Regt. vroeg ontslagen te worden, uit hoofde van steun voor zijn moeder die weduwe was.

Op 4 oktober 1836 stierf te Gent de genaamde Henri Bogaerts (X met Angeline Hologne), Kurassier bij het 4de Eskadron van het 1ste Regt. Jacques Jubin diende in 1836 bij het 1ste Regt. Lansiers, 7de Eskadron, maar deserteerde op 1 maart 1837. Jean Bapt. Cappellen geboren 6 aug. 1813, zoon van Bernard, lichting 1836, liet zich tegen hoge premie vervangen.

Ook Henri Falla, geb. 3 juli 1814, zoon van Jean en Catherine Van Nerum, lichting 1836, liet zich vervangen. Zijn vader was op 10 mei 1837 overleden en hij moest hem op het pachthof opvolgen. Zijn aanvraag werd ingewilligd op voorwaarde dat hij een plaatsvervanger vond. Het nodige geld was voorhanden en Falla was vrij.

Bernard Geedts, diende in 1837 bij het 2de Regt Jagers te voet.

Jean dotremont geb. 17 oct. 1818, klas 1837, zoon van de beenhouwer Jacques Dotremont, liet zich eveneens vervangen door Guillaume Zenebergh geb. 20 feb. 1810, zoon van Servais en Elisabeth Van Diest, en behorend tot de klas 1829. Maar deze had ook reeds aanvaard om Theodore Van Nerum te vervangen geb. 1 oct. 1817, zoon van Francis en Catharina Aerts, lichting 1836 en opgeroepen om te dienen bij het 12de Inf. Regt.

Op 25 jan. 1838 stuurde Van Nerum een aanvraag in om zijn vervanging aan te vragen, om reden dat hij als oudste zoon nodig was om het landbouwbedrijf voort te zetten en voor de opvoeding van zijn minderjarige broeders en zusters te zorgen. Zeneberg bleef zijn woord getrouw, maar brak het tegenover Dotremont, die in een nieuwe plaatsvervanging moest voorzien.

Antoine Goerkens van de lichting 1829, zoon van Barthelemi en Marie Anne Hagelsteen, diende bij het 14de Reserve Regt. te Vilvoorde en werd in 1838 gededemobiliseerd. In datzelfde jaar verzocht Guillaume Devos (zoon van Antoine) soldaat bij het 10de Inf. Regt. om overgeplaatst te worden naar het Reserve Regt. om zijn moeder die weduwe was te kunnen bijstaan.

Jean Bapt. Smeyers van de klas 1832, dienst doende bij het 8ste Inf. Regt. bevond zich in 1838 in het Byloke hospitaal te Gent.

Louis Stapel van de klas 1838 en aangeduid voor Gent om te dienen bij het 2de Regt. Jagers te voet, liet zich in 1840 vervangen door Josse Jean Detroch.

Henri Lochie diende in 1838 bij het 1ste Regt. te Brussel.

Jean Bapt. Vandermolen geb. 14 nov. 1820, zoon van Jean Henri, klas 1839 werd aangeduid voor het 9de Inf. Regt. maar ook zijn ouders waren bemiddeld en vroeg om vervangen te worden.

Guillaume Joseph Boigelot, werd op zijn beurt bij het 11de Linie Regt. vervangen door François Taverniers.

Op 27 okt. 1839 hield Philippe Bernaerts, garde van Hoegaarden, de genaamde Guillaume Charlier aan, die als plaatsvervanger van Alexander Dumont in dienst was getreden maar op 5 okt. 1839 uit zijn eenheid had gedeserteerd. Burgemeester Phillippe de Zangré tekende het aanhoudings-mandaat en Charlier werd naar Tienen opgeleid. Al deze voorvallen werden als gewichtige gebeurtenissen beschouwd en druk in het dorp besproken.

Lambert Moreau klas 1840 en in dienst bij het 11de Linie Regt. te Luik, diende een aanvraag in om een huwelijk te mogen aangaan met Marie Poffé. En tenslotte diende Jean Bapt. Smets, zoon van Jean Bapt. en Catherine Barette, klas 1834, in 1841 bij het 14de Res. Regt.

1830

1831

Sapeur
1831

Le Trophée
Prise du
drapeau

du 89e par le
bataillon
Cullin (12e RL)
Herstal
1914

Officier
1845

Captivité
1847

1860-

Oude testamenten uit het Parochiearchief van Hoegaarden

DOOR AMBASSADEUR
L. BORREMANS

VERVOLG

68; TESTAMENT van IDA VAN HERBERGEN (19-3-1669)

Alle roerende goederen gaan naar de enige dochter Anna Gielis met uitsluiting van haar twee zonen Jan en Hendrick Gielis. Deze zullen nochtans elk 25 Rg. eens ontvangen uit het geld, dat ze mocht komen achter te laten. Het overige geld gaat naar Anna, omwille van de dienst aan haar moeder verleend tijdens haar langdurende ziekte. Nochtans zal Anna meer betalen in de kosten van begrafenis en uitvaart dan haar twee broers. Alle onroerende goederen worden gelijk verdeeld.

Getuigen: Jan Van Volsum en Jan Van Mol

Gemaakt door pastoor J. Vanden Putte te Aalst

69. Donatie "ter cause vander doot" van Antonet Van Goitsnoven, weduwe van Peeter Ingelbeerts (21-3-1669)

Haar schoonzoon Jooris Lukens, aanwezig, krijgt een stuk bos van een half bunder gelegen in "Vraudruys bosch" reg. Jan en Lenaert Van Mol, de straat van "Couborg" naar "Slinpray" en de erfgenamen van Merten Van Goitsnoven. Daarvoor moet hij de kosten dragen van begrafenis en uitvaart en zal hij haar naaste "vrunden" en geburen een maaltijd aanbieden.

Terzelfdertijd heeft zij verklaard dat in haar huis is geteld geweest de som van ongeveer 500 g. uit de verkoop van zekere goederen gelegen te Roosbeek "ende mits de vrunden van haeren man saligher alsdan bij brachten niet te vresen in haer comparants noch in haeren mans saligher machte ofte pouvoir om deselve goederen te vercoopen ofte alieneren, so declareert zij gerestitueert te hebben aan Jeroen Everaets tot Meldert de somme van 500 g."

Getuigen: Lambert Vervou en Renson Monne

Gemaakt te Nerm door pastoor J. Vanden Put.

70. TESTAMENT van JAN PAENHUYS en ODILIA LAMBRECHTS
(9-5-1669)

=====

De langstlevende krijgt:

- een stuk land gelegen in de "Overlaersche del" van één dagmaal en 80 roeden reg. Monsieur De Pas, het klooster van Overlaar, Monsieur Burré en de erfgenamen van Hendrick Van Herbergen.
- een stuk land van "omtrent een derdel" gelegen bij Nerm reg. Michel Vanden Put, Mr. Jan Hermans, Mr. Jan Van Hougaerden uit Leuven en Mr. Vincent Renson:

hiermee moeten de renten afgelost worden die staan op zeker blok geheten "den Heuninck", te betalen aan weduwe Landeloos van Leuven en aan Merten Den Schoonlapper uit Tienen.

Hun dochter Lijsabeth krijgt een schuur gelegen op de Vroente naast hun huis met nog een zeker "weyhofken" dat zij door omwisseling hebben van François Lambrechts alias "Den Beenhouwer".

Als het voornoemde land in de "Overlaersche del" niet verkocht zou zijn gaat het naar hun twee dochters Anneken en Lijsabeth.

Lijsabeth krijgt ook toegang tot voornoemde hofken door de "gebanelijcken" ingang naast hun huis.

Hun drie kinderen Dilleken, Anneken en Lijsabeth zullen delen in al hun goederen.

Neef Jan Talemans, zoon van Govaert krijgt hun wilgen en populieren die naast de beek op de Vroente staan.

Getuigen: Peter Idoul en Jan Mulckaerts

Gemaakt op de "Beke" door pastoor J. Vanden Put.

71. TESTAMENT van ANTONET VAN GOITSNOVEN (7-9-1669)

=====

Zij verklaart "voldaan en vermoegt te zijn van Catlijn Sweerts haere dochter van de huere haerder huys" te Nerm gelegen en waar deze laatste inwoont.

Eveneens wat betreft de verschillende stukjes land die Catlijn huurt van haar moeder. Antonet verklaart dat Catlijn noch haar man schulden hebben tegenover haar. Zij verklaart dat zij omwille van haar hoge ouderdom al haar goederen en haar tocht in handen van haar schoonzoon Jooris Buckens (roerende en onroerende) heeft gegeven. Hij zal alle lasten dragen op voorzegde goederen, maar zal geen rekenschap moeten geven aan de familie na haar dood "mits haer eerlijke te onderhouden".

Getuigen: Matthias Riems en Nicolaes Cluckers

Gemaakt te Nerm door pastoor J. Vanden Put.

72. TESTAMENT van JAN BRESSIN (2-10-1669)

=====

Zijn twee zusters Maeyken en Odilia en de achtergelaten kinderen van wijlen zijn twee broers Gonis en Everaer krijgen ieder een Reg. eens, waarmee ze tevreden zullen moeten zijn.

Lambrecht Groutaerts, getrouwd met zijn nicht Odilia noemt hij zijn erfgenaam voor zijn roerende en onroerende goederen.

Getuigen: Jan Ralis en Leonard Verleijn.

Gemaakt te Elst in het huis van Lambrecht Groutaerts door pastoor J. Vanden Put.

73. TESTAMENT van MICHEL VANDEN WIJNGAERT (17-10-1669)

=====

Hij is" jonckman ingesetene van Hoegaerden ende Cappittel-Stockdraeger van Hoegaerden"

Het is een afschrift van het testament bij not. G. Wouters (Leuven)

Schenkt 10 st. aan het altaar van de H. Gorgonius en 10 st. aan het fabriek van Sint-Lambrecht binnen Luik voor "sijn blind of onrechtveerdig goet".

De kinderen van Joachim Kenis getrouwd met Eycken Peeters, de kinderen van Passchijn Kenis getrouwd met Hendrick Clatersijns, de kinderen van Maeyken Kenis getrouwd geweest met Gorgonius Panis, de kinderen van Cattelijn Banterle vrouw van Gooris Taverniers, de kinderen van Clara Bouterle getrouwd met Jaecq Van Hagendoren krijgen alle resterende goederen.

Hij kiest tot uitvoerders van zijn testament Joachim Kelis die daarvoor een dagmaal land krijgt "voir sijne moyte om alle dinghen te besorghen soo int doen maecken van wasch, als celebreren van de missen ende uytvaert.

Getuigen: E.H. Petrus Van Rijmenant en Jan Baptist Van Vijversele.

Gemaakt te "Corbeeck over Loo".

wordt vervolgd

KULTUUR KRANT

bijlage van ALPAIDIS
tijdschrift voor heemkunde
't nieuwhuys museum

HOEKJE VAN VTB HOEGAARDEN

SMOKKEL OF NIET

Iedereen die al eens naar het buitenland is geweest, weet dat men bij terugkeer in België aan de grens kan worden gecontroleerd op niet gewettigde invoer van goederen.

Bij invoer van goederen boven de hoeveelheid waarvoor vrijstelling kan worden verleend, is het in uw belang deze bij de douane aan te geven om te vermijden dat U, boven het bedrag van de verschuldigde belastingen, nog een fikse boete dient te betalen.

Indien U naar het buitenland gaat zult U bij uw terugkeer de vrijstellingen kunnen verkrijgen waarvan onderstaande tabel U een overzicht geeft:

Goederen	Reizigers komende uit de EEG	andere landen
Tabaksproducten		
Sigaretten	300 stuks	200 stuks
Cigarillo's	150 "	100 "
Rooktabak	400 gram	250 gram
Sigaren	75 stuks	50 stuks
Alkoholische dranken		
niet mousserende wijn	3 liter	2 liter
dranken boven 22°	1,5 liter	1 liter
dranken van ten hoogste 22° (met in- begrip van aperitief wijn, likeurwijn)	3 liter	2 liter
Parfum		
Parfum	75 gram	50 gram
Toiletwater	0,375 liter	0,250 liter
Koffie		
Koffie	750 gram	500 gram
Koffie ekstrakten en koffie essences	300 gram	200 gram
Tee		
Tee	150 gram	100 gram
tee ekstrakten en tee essences	60 gram	40 gram
Andere artikelen dan de hierboven genoemde	Totale maximumwaarde 6.250 (x)	1.250 Fr.

(x) 7.250 fr. bij invoer van goederen uit Luxemburg of Nederland.

Beperking

=====

Kinderen beneden 15 jaar krijgen geen vrijstelling voor tabak en alcoholische dranken en de bedragen van 6.250 en 1.250 fr. worden, wat hen betreft, teruggebracht op respectievelijk tot 1.500 en 500 fr.

PECHVERHELPINGSDIENST

+.+.+.+.+.+.+.+.+.+.+.+.+.+.+

Af en toe blijkt er wel eens een misverstand te bestaan over het al of niet gedekt zijn door het lidmaatschap VAB.

Als U even op uw lidkaart kijkt, ziet U dat daar de nummerplaat van uw wagen op vermeld staat. Dit betekent dat U, ingeval van pech, bij aankomst van de wegenwachter uw lidkaart moet tonen die daarbij zal nagaan of de lidkaart wel betrekking heeft op de betreffende wagen. Klopt dit, dan is er geen enkel probleem. Stemt de nummerplaat niet overeen, dan kunnen er problemen komen.

U kunt daarbij dan ook verplicht worden een nieuw lidmaatschap te onderschrijven, waarbij U een extra som wordt aangerekend volgens het uur van de oproep. In uw eigen belang, kijk even uw lidkaart na en zie of het daarop aangeduide plaatnummer wel korrekt is. Zoniet, verwittig dan VAB of kom even langs bij de vertegenwoordigster.

Uit bovenstaande blijkt ook duidelijk dat het lidmaatschap slechts één wagen kan dekken. Beschikt U over twee wagens, dan hoeft U voor de tweede echter geen volledige som te betalen (momenteel 1000F) maar wel een lidmaatschap voor bijwagen, d.w.z. 500 FR.

De vertegenwoordigster,
Leontine Wuyts
Stoopkensstraat 80
3320 Hoegaarden
tel. 016/76 66 38

AKTIVITEITEN KALENDER OCTOBER NOVEMBER DECEMBER 78
+++++

- 7 oktober tot 5 november
Tentoonstelling "Kantwerk en spinnen"
door VTB
- 14 oktober '78
Start nieuwe cursus KANTKLOSSEN in het museum
- 21 oktober '78
Verrassingsreis met de Bierorde
- 4 november '78
Kursus kantklossen
- 11 november '78
Her enking van de wapenstilstand door de
oudgedienden W.O. I & II
- 11 november '78 zaterdag
18 november zaterdag T O N E E L
19 november zondag T H A L I A
- " BEMOEIAL"
van Popplewell
Komische Thriller
telkens om 20 uur. Regisseur O. Duerinckx
- 18 november tot 10 december
Tentoonstelling:
"Hobby en Vrijetijdsbesteding"
door de Hoegaardse verzamelklub.
- 18 november '78
Kursus Kantklossen
- 2 december '78
Kursus Kantklossen
- 16 december '78
Kursus Kantklossen.

Belangstellenden voor de "Kursus Kantklossen" kunnen
inlichtingen bekomen bij VTB Hoegaarden
Stoopkensstraat 80
tel. 016/ 76 66 38